Incipit Epiſtola ſci Iheronimi ad Elyodoꝝ

Q Vanto ſtudio ⁊ amore contenderim· vt
piter in heremo moraremur cõſciũ mu
tue caritatis tue pectus agnoſcit. Quibꝫ
lamẽtis· quo dolore· quo gemitu te abeuntem
ꝓſecutus ſim. Iſte quoqꝫ littere teſtes ſunt· q̃s
lacrimis cernis interlitas. Verum tu quaſi p
uulus delicatus cõtemptum rogantis ꝑ blandi
menta fouiſti. Et ego incautus quid tũc agerẽ
neſciebam. Tacerem. Sed quod ardenter vo
lebam moderate diſſimilare non poterã. Impẽ
ſius obſecrarem. ſꝫ audire nolebas· quia ſimili
ter nõ amabas. Quod vnũ potuit ſpreta cari
tas fecit· quem pñtem retinere nõ valuit· q̃rit
abſentem. Quõ igitur ⁊ tu ipſe· abiens poſtula
ras vt tibi poſtea q̄ ad deſerta migraſſem inuĩ
tatoria ſcripta trãſmitterẽ· ⁊ ego me facturum
ꝓmiſeram· inuito iam ꝓpera. Nolo priſtinarũ
neceſſitatũ recorderis· nudos amat hẽmus. No
lo te antique pegrinacõis terreat difficultas.
Qui in criſto credis ⁊ eius crede ſermonibus.
Querite primũ regnum dei· et hec oĩa apponẽt
vobis· non tibi pera ſumenda· nõ virga eſt. Af
fatim diues eſt qui cum xp̃o paup eſt. Sꝫ quid
ago. Rurſus inprouidus obſecro. abeant pre
ces· blandimenta diſcedant· debet amor leſus

iraſci. Qui rogantem contempſeras: forſitã audias obiurgantem. Quid agis in paterna domo delicate miles vbi vallum. vbi foſſa. vbi hyemps acta ſub pellibus. Ecce de celo tuba canit. ecce cum nubibus bellaturus orbem imperator armatus egreditur. ecce bis acutus gladius ex ore regis procedens. obuia queque metit. et tu michi de cubiculo ad aciem. tu de vmbra egrederis ad ſolem. Corpus aſſuetũ tunica. lorice onus nõ fert. Caput optum lintheo galeam recuſat. Mollẽ ocio manum durus exaſperat capulus. audi edictum regis tui. Qui mecum non eſt contra me eſt. et qui mecum non colligit ſpargit. Recordare tyrocinij tui diem. quo criſto in baptiſmate conſepultus in ſacramẽti verba iuraſti. pro nomine eius non te matri parciturum eſſe non patri. Ecce aduerſarius in pectore tuo. criſtum conatur occidere. ecce donatiuum quod meditaturus acceperas hoſtilia caſtra ſuſpirant. Licet paruulus ex collo pendeat nepos. licet ſparſo crine et ſciſſis veſtibus. vbera quibus te nutrierat mater oſtentat. licet in limite pater iaceat. per calcato parge patre. ſiccis oculis ad vexillum crucis paruola. ſolum pietatis genus eſt in hac re eẽ crudelẽ. Veniet veniet dies poſtea. quando victor reuertaris in patriã. quo ierosolimã celeſtẽ. vir fortis coronatus incedas

Tunc municipatum cum paulo ca̅pies tunc ⁊
parentib⁹ tuis eiuſdem ciuitatis ius petes· tu̅c
et pro me orabis qui vt vinceres in citaui · Ne
q; vero neſcio· qua te nu̅c dicas co̅pede p̄pediri
Nō ē nobis ferreu̅ pect⁹· nō dura precordia· nō
ex ſilice natos· hyrcane nutriere tygrides· Et
nos ꝑ iſta tra̅ſiuim⁹· Nunc tibi blandis vidua
ſoror heret lacertis· Nunc illi cum quib⁹ adole
uiſti vernaculi aiunt· Cui nos ſeruituros relin
quis· Nunc ⁊ gerula quondam iam an⁹· ⁊ nu
trici⁹ ſecu̅d⁹ poſt naturale̅ pietate̅ pat̄ clamitat
moritur⁹· Expecta pauliſper ⁊ ſepeli· forſitan ⁊ la
xis vberum pellibus· arata rugis fronte a̅tiquu̅
referens· ma̅ma lac dare co̅geminet· dicant et
ſi volunt gramatici· In te om̄is domus reclina
ta recumbit· facile ru̅pit hec vincula amor xp̄i
et timor gehenne· At contra ſcriptura precipit
parentibus obſequendum· Sed quicu̅q; eos ſu
pra xp̄m amat perdit animam ſuam· Gladiu̅ te
net hoſtis vt me ꝑimat· et ego de matris lacri
mis cogitabo? ꝓpter patrem miliciam deſeram
cui ſepulturam xp̄i cauſa nō debeo qua̅ etia̅ om
nibus ei⁹ cauſa debeo· Dn̄o paſſuro timide con
ſulens petr⁹ fuit ſcandalu̅· paulus retinentib;
ſe fratribus ne Iheroſolima̅ ꝑgeret reſpondit
Quid facitis plora̅tes ⁊ co̅turbantes cor meu̅?
Ego eni̅ nō ſolu̅ ligari· ſ; ⁊ mori in Iheroſolima̅

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſum paſtus ꝑ noīe dn̄i noſtri ihefu xp̄i. Aries i
ſte pietatis quo fides quatit̄. euangeliū retinē
dꝰ eſt muro. Mater mea ⁊ fratres mei hij ſūt
qui faciunt volūtatē patris mei qui in celis eſt
Si credūt in criſto faueāt michi ꝑ eiꝰ nomine
pugnaturo. Si nō credūt mortui ſepeliant mor
tuos ſuos. Sȝ hoc ais in martirio. Erras frater
erras. ſi putas vnq̄ xp̄ianum pſecucōnem nō
pati. Et tūc maxime oppugnaris. ſi te oppugna
re neſcis. Aduerſariꝰ noſter tāq̄ leo rugiens
circuit q̄rens quē deuoret. et tu pacem putas.
Sedet in inſidijs cū diuitibus in occultis vt inf
ficiat innocentem. oculi eiꝰ in paupem reſpici
unt. Inſidiatur in occulto ſicut leo in ſpelunca
ſua. Inſidiat̄ vt rapiat paupem. ⁊ tu frondoſe
arboris tectꝰ vmbraculo molles ſonos futura
p̄da carpis: inde me pſequit̄ luxuria. inde aua
ricia conatur irrūpe. inde venter meus vult mi
chi deus eſſe ꝑ xp̄o. Conpellit libido vt habi
tātem i me ſpm̄ ſanctū fugē. vt tēplū eiꝰ violē
Perſequitur me inq̄ hoſtis cui nomīā mille. et
mille nocēdi artes. ⁊ ego infelix victorē me pu
tabo. dū capior. Nolo frater k̄mē. examinato
pondere delictoꝝ minora ydolatrie arbitreis cri
mina eē que diximꝰ. Immo apoſtoli diſce ſniaȝ
q̄ ayt hoc eni ſcitote intelligentes. Quia omnis
fornicator aut immūdꝰ. ā auarꝰ. aut fraudator.

q̄ð eſt ydolatria. Non habet hereditatem in re
gno xp̄i et dei. Et ꝙ quã ĝnaliter aduerſus deũ
ſapiat quitq̄d dyaboli ꝛ q̄ð diaboli ē ydolatrie
ſit cui oīa ydola mãcipãtur. tñ ꝛ i alio loco ſpeci
ali nominatiqȝ determinat dicẽs. Mortificate mẽ
bra veſtra q̄ ſunt ſup terram. deponẽtes fornica
cõnem et inmundiciam. ꝛ cõcupiſcentiam ma
lam. et cupiditatem ꝛ auariciã q̄ ſunt ydolorũ
ſeruitus. ꝑpter que venit ira dei. Non eſt tantũ
in eo ſeruitus ydolis. ſi quis duobus digitulis
thura cõprehenſa in buſtũ are iaciat. aut hau
ſtum patere poculo fundat merum. Negȝ aua
riciam eſſe ydolatriam. q̄ poteſt triginta argen
teis dñm venditum appellare iuſticiam. Neget
ſacrilegium eſſe. qui in libidine ſedet. qui men
bra xp̄i ꝛ hoſtiam viuã placentẽ deo cũ publica
rum libidinũ victimis nepharia colluuiõe vio
lauit. Non fateatur fraudẽ ydolatriam eſſe. ſit
ſimilis eoꝝ. qui in actib9 apłoꝝ ex patrimõio
ſuo partem precij reſeruantes pñti periere vin
dicta. Animaduerte frater. non tibi licet quit
ꝙ de tuis habẽ reb9. Omnis inquit dñs qui nõ
renunciaueit omnibus q̄ poſſidet. nõ poteſt me
us eẽ diſcipulus. Cur timido animo xp̄ian9 es
Reſpice cum petro relictum rethe. Reſpice fur
gentem de theolonio publicanum. ſtatim apo
ſtolũ. Filius hominis nõ habȝ vbi caput ſuum

reclinet ⁊ tu amplas porticꝰ et ingentia tectorū
ſpacia metiris: hereditatem exſpectas ſeculi co
heres xp̄i Interpretar̄e vocabulū monachi. hoc
eſt nomen tuum. Quid facis in turba· qui ſolꝰ
es? Et hec ego non integra rate vel mercibꝫ nec
quaſi ignarꝰ fluctuum ⁊ indoctus nauta p̄mo
neo ſed quaſi nuꝑ naufragio eiectus in litus ti
mida nauigaturis voce denūtio. In illo eſtu ca
ribdis luxurie· ſalutem vorat· ibi ore virgineo
ad impudicitie ꝑpetranda naufragia ſallaceū
renitens blanditur libido· Hic barbarum litus
hic dyabolꝰ pirata cū ſocijs portat vincula ca
piendis. Nolite credē nolite eſſe ſecuri· licet in
morem ſtagni fuſum equor arrideat· licet vix ſū
ma elementi iacentis ſpū terga criſpētur. Ma
gnos hic campus montes habet· intꝰ incluſos
Intꝰ ē piculū· intꝰ ē hoſtis. Adducite expedite
rudētes· vela ſuſpendite· crucis autēna figat̄ in
frontibꝰ. Trāquillitas iſta tēpeſtas eſt. Quid
ergo? Quicūqꝫ in ciuitate ſunt· xp̄iani non ſunt
Non eſt tibi eadē cauſa q̄ ceteris· dn̄m auſculta
dicentē. Si vis ꝑfectꝰ eē vade ⁊ vende oīa tua ⁊
da paupibꝰ ⁊ veni ſequē me. Tu aūt ꝑfectū te
eſſe pollicitꝰ es. nā cū derelicta domo milicia ca
ſtraſſes· te ꝓpt̄ r̄gnū celoꝝ Et q̄d aliud q̄ ꝑfcāꝫ
ſecutꝰ es vitā. Perfcūs aūt ſuꝰ xp̄i nl̄ p̄t xp̄m
habꝫ· aut ſi preter xp̄m habet ꝑfectus non eſt.

Et ſi pfectus nō eſt cum ſe pfectum fore deo pol
licitus eſt ante·mentitus eſt. Os autem quod
mentitur occidit animam. Igit vt ꝯcludā. ſi p
fectus es cur bona paterna deſideras. Si pfectꝰ
non es·dn̄m fefelliſti. Diuinis euangeliū voci
bus tonat. Non poteſtis duobꝰ dn̄is ſeruiē. Et
audet quiſꝙ xp̄m mendacē facere·mām̄one ⁊
dn̄o ſeruiēdo: vociferatur ille ſepe. Si quis vult
poſt me venire abnegz ſemetipſum ⁊ tollat cru
cem ſuam ⁊ ſequat̄ me·et ego onuſtus auro ar
bitror me criſtum ſequi. Qui dicit ſe in criſtum
credere·debet quō ille ambulauit ⁊ ipſe ambu
lare. Quid ſi michil habes vt reſponſurum ſcio
cur tam bene paratus ad bella nō militas·niſi
forte in patria tua te arbitraris hoc facere poſ
ſe·cum in ſua dn̄s ſigna non fecerit. Sed cur ſp
nis id quod dicitur. Cum autoritate ſume rati
onem. Nemo ꝓpha in ſua patria habet hono
rem. Non quero inquies honorē. ſufficit michi
cōſcientia mea. Neqz dn̄s querebat honorem
quippe qui ne a turbis rex ꝯſtitueretur aufugit
Sed vbi honor non eſt ibi ꝯtemptꝰ eſt. Vbi ve
ro contemptus ibi frequenter iniuria. Vbi ve
ro iniuria ibi et indignatio. Vbi indignacō ibi
quies nulla. Vbi quies non eſt ibi mens a xp̄o
ſito ſepe deicitur. vbi autem p inquietudinem
aliquid auffertur ex ſtudio·minꝰ fit ab eo quod

tollitur. Et vbi min⁹ eſt pfectū non poteſt dici
Ex hac ſupputacōne illa ſumma naſcit̄. Mona
chum in ſua patria pfectum eſſe non poſſe. Per
fectum autem eē nolle delinquē eſt. Sed de hoc
gradu pulſus ꝓuolabis ad clericos. An de hijs
audeam aliquid dicē. qui certe in ſuis vrbibus
cōmorantur. Abſit vt de hijs quitq̄ ſiniſtrū lo
quar qui apoſtolico gradui ſuccedētes. criſti cor
pus ſacro ore conficiunt p quos nos etiam cri
ſtiani ſumus qui claues regni celorum haben
tes. quodāmō an̄ iudicij diē iudicāt. q̄ ſpōſam
dn̄i ſobria caſtitate ꝯſeruāt. Sꝫ alia. vt an̄ p̄ſtri
xi mōchi cā eſt. alia clericoꝝ ē. Clerici oues pa
ſcūt. ego paſcor. Illi de altario viuūt. michi q̄ſi
infructuoſe arbori ſecuris ponit̄ ad radicē. ſi mu
nus ad altare non defero. Nec poſſum obtendē
pauptatem. cū in euangelio anu viduā. duo q̄
ſola ſibi ſuperāt eramittētem laudauerit dn̄s.
Michi āte p̄ſbr̄m ſedere nō licꝫ. illi ſi peccauero
licꝫ me tradere ſathane in interitum carnis. vt
ſpiritus ſaluus fiat. Et in veteri quidem lege q̄
cumqꝫ ſacerdotibus non obtemperaſſet. aut ex
tra caſtra poſitus lapidabat̄ a populo aut gla
dio ceruice ſbiecta ꝯtēptū expiabat cruore Nūc
vero inobediēs ſpūali mucroē trūcatur. aut eie
ct⁹ de ecc̄ia rabido demonū ore decerpit̄. Quid ſi
te q̄ꝫ ad eūdē ordiēꝫ pia frm̄ blādimta ſollicitāt

gaudebo de aſcenſu·timebo de lapſu.Qui epiſco
patum deſiderat bonū opus deſiderat.Scimus
iſta·ſꝫ iunge quod ſequitur.Oportꝫ autē hmōi
irreprehenſibilem eſſe·vnꝰ vxoīs virum·ſobri
um·pudicum·prudentē·ornatum.hoſpitalem·
docilem·non vinolentum·nō ꝑcuſſorem·nō bi
linguem·ſꝫ modeſtum non litigioſum.Et ceteris
de eo que ſequūtur explicitis nō minorem in ter
tio gradu adhibuit diligentiam dicens.Dya
cones ſimiliter pudicos nō bilingues non mul
to vino deditos·nō turpi lucro deditos.haben
tes miſterium fidei in cōſciencia pura.Et hij au
tem ꝓbētur primū·⁊ ſic miniſtrent·nullum cri
men habentes.Ve illi homini qui veſtem non
habēs nupcialem ingreditur ad cenam.Nichil
ſupereſt niſi vt ſtatim audiat.Amice quō huc
intraſti.et illo obmuteſcente dicat miniſtris·
ligate illum pedibus ⁊ manibus·⁊ mittite i te
nebras exteriores·ibi erit fletus·⁊ ſtridor den
cium.Ve illi qui acceptum talentū in ſudario
ligans·ceteris lucra facientibus id tantum qđ
acceperat reſeruauit.illico indignātis dn̄i clam o
re ferietur.Serue nequā quare non dediſti pe
cuniam meam ad menſam·et ego veniēs cum
vſuris exigiſſem·quod meū eſt.id eſt depoſuiſ
ſes ad altare quod ferre non poteras·dum eni
tu ignauus negociator·denarium tenes alterꝰ

locum qui pecūniam duplicare poterat occupā
ſti. Quamobrem ſicut qui bene miniſtrat. bonū
opus ſibi acquirit ita qui indigne ad calicē do
mini accedit. reus erit dominici corporis et ſāgui
nis. Nō omēs epi epi ſunt. Attendis petrum. ſꝫ
et iudam conſidera. Et ſtephanū ſuſpicis. ſed
et nycolaum reſpice. quē dn̄s in apocalipſi ſua
dampnat ſententia. qui tā turpia et nefanda
conmentatus eſt. vt neophitarum hereſis ex il
la radice naſceretur. Probet ſe vnuſquiſqꝫ. et ſic
accedat. Nō facit eccleſiaſtica dignitas xpianum
Cornelius centurio adhuc ethnicus. dono ſan
cti ſpiritus mūdatur. pſbiteros daniel puer iu
dicat. Amos ruborum mora diſtringēs repente ꝓ
pheta eſt. Dauid paſtor eligit in regem. minimū
diſcipulū amat iheſus plurimū. Inferius frat ac
cumbe. vt minore veniēte ſurſū iubearis aſcen
dere. ſup quē dn̄s requieſcit niſi ſuper humilem
et quietum et trementem verba ſua. Cui plus
creditur. plus ab eo exigitur. Potentes potent
tormenta patientur. Nec ſibi quiſq de corporis
caſtitate tantummodo ſupplaudat. Cum omne
verbum ocioſum quodcumqꝫ locuti fuerint ho
mines reddituri ſint pro eo racōnem in die Iu
dicij. Cum etiam conuicium in fratrem homici
dij ſit reatus. Non eſt facile ſtare in loco pauli
petri tenere gradum iam cum criſto regnantiū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Caue ne forte veniat ãgel⁹ q̃ ſcindat velũ tẽpli
tui·q̃ cãdelabꝝ tuũ de loco moueat. Edificatur⁹
turrim futui opis ſũpt⁹ ſuppuͭta. Infatuatũ ſal
ad n̄l eſt vtile n̄i vt ꝓiciat foras ⁊ a porcis ↄcul
cet. Monach⁹ ſi cecideit rogabit ꝓ eo ſacerdoſ
Pro ſacerdotis lapſu·q̃s rogatur⁹ eſt. Sꝫ qm̄ a
ſcopuloſ locis enauigauit oro·⁊ int cauas ſpu
meis fluctibꝫ cautes frẽgil̄ i altũ cymba ꝓceſſit
Expãdenda vela ſũt vẽtis.et queſtionũ ſcopul
tñſua datis·letãciũ moẽ nautaꝝ epylogi celeu
ma cãtand̄ ẽ. O deſertũ florib⁹ vernãs xp̄i. O ſo
litudo in q̃ illi naſcunt lapides.de q̃b⁹ in apocal
pſi ciuitas mg̃ni regis ↄſtruit. O hẽm⁹ familiar
us deo gaudẽs. Quid agis frat in ſeculo·q̃ ma
ior es mũdo. Quãdiu te tectoꝝ vmbre ꝑmũt q̃
diu fumoſaꝝ vrbiũ carcer includit. Crede m̄ ne
ſcio q̃d pl⁹ lucis aſpicõ·libet ſarcina carnis ab
iecta·ad puꝝ etheris euolaẽ fulgorẽ. Pauptatẽ
times·ſ; paupes btõs xp̄s appellat·laboẽ terreris
Sꝫ nemo adletha ſine ſudoib⁹ coronat. De cibo
cogitas·ſ; fides famẽ nõ timꝫ. Sup̃ nudã humũ
metuis exeſa ieiuniis mẽbr̃ collidẽ ſ; caput tuũ
xp̄⁹ ẽ. Infinita hẽmi vaſtitas terret·Sꝫ tu padi
ſum mẽte deãbula. Quotienſcũqꝫ illuc mẽte cõ
ſcenderis·tociẽs i hẽmo nõ eris. Scabra ſine bal
neis attrahit cutis.ſ; q̃ i xp̄õ ſemel lot⁹ ẽ·nõ illi
neceẽ iterꝝ lauari. Et ut breuiter ad cũcta audias

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

aplm tñdentē. Non ſunt inquit cōdigne paſſiones hui9 temporis ad ſupuenturā gloriā q̄ reuelabitur in nobis. Satis delicat9 es frat. ſi a hic vis gaudē cū ſeculo. a poſtea regnaē cū xpō. vei et veniet dies illa. qua corruptiuū hoc a mortale induat incorrupcōnē. a immoꝛtalitatē. Beatus ſuus quē dn̄s inueneit vigilātem. Tūc ad vocē tube pauebit terra cū popul tu gaudebis Judicaturo dn̄o lugubri ore mund9 immugiet. Et tribus ad tribū pectora feriēt. Potētiſſimi quōdā reges nudo latē palpitabūt. Et exhibebit cū prole ſua ven9. Tunc ignit9 iupit adducet. Et cū ſuis ſtult9 plato diſcipul. tūc ariſtotil argumēta nō ꝓderūt. Tūc tu ruſtican9 a paup exultab. ridebis a dices. ecce crucifix9 de9 me9. ecce iudex. qui obuolut9 pānis in p̄ſepio vagijt hic eſt ille fabri a q̄ſtuarij fili9. hic q̄ mat's geſtat9 ſinu. hoīez de9 fugit i egiptū. hic veſtit9 coccino hic ſentib9 coronat9. hic mag9 demoniū hn̄s a ſamarites. Cerne man9 iudee quas fixeras. Cerne lat9 romane qd̄ foderas. videte corp9 an idē ſit corpus. qd̄ dicebatis dā nocte ſuſtuliſſe diſcipulos. vt tibi hec frater dicerē cōpulit me tua dilectio. vt hijs intereſſe cōtingat. quib; nūc labor durus eſt.

Explicit Epiſtola ſācti Jheroimi. Ad Elyodoꝝ

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

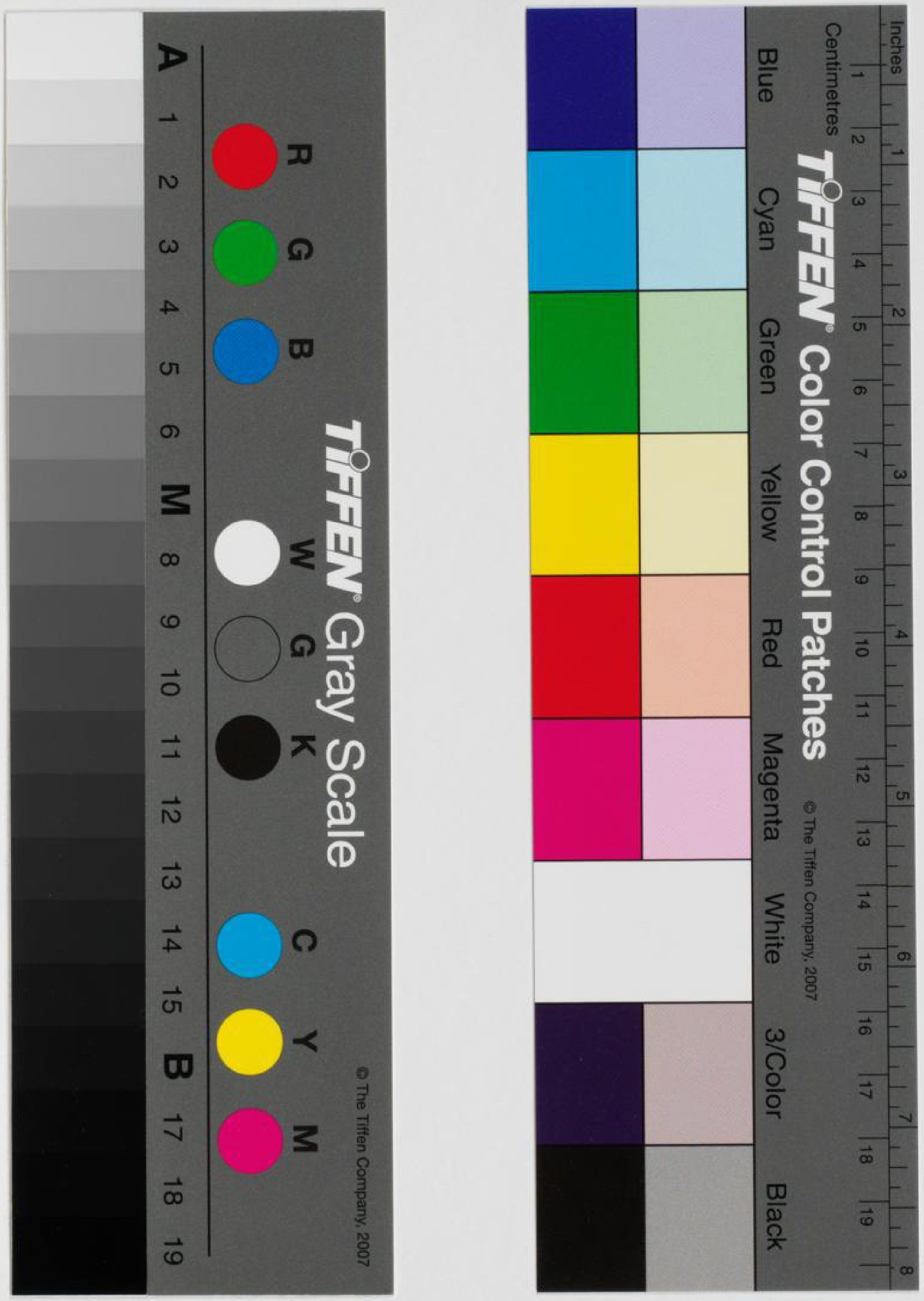

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf